

DECIZIE

15 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței

Judecători

Ala Cobăneanu

Ion Druță, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de Lilia Melniciuc, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Lilia Melniciuc împotriva lui Alexei Melniciuc, Olga Melniciuc, Agenția Municipală de Ipotecă din Chișinău, intervenient accesoriu Ștefan Birău, despre constatarea nulității actelor juridice,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, prin care a fost restituită cererea de apel,

CONSTATĂ:

La data de 24.07.2013, Lilia Melniciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexei Melniciuc, Olga Melniciuc și Agenția Municipală de Ipotecă din Chișinău cu privire constatarea nulității Contractului de cesiune din 25.07.2008 încheiat între Alexei Melniciuc și Olga Melniciuc și aprobat de Agenția Municipală de Ipotecă din Chișinău SA; constatarea nulității Acordului din 25.07.2008 privind desfacerea contractului investițional privind construcția spațiului locativ nr. Gr/2/1/19 din 02.10.2007 încheiat între Alexei Melniciuc și Agenția Municipală de Ipotecă din Chișinău S.A.; constatarea nulității Contractului nr. Gr/2/1/19 investițional privind construcția spațiului locativ din 25 iulie 2008 încheiat între Agenția Municipală de Ipotecă din Chișinău SA și Olga Melniciuc.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru din 30.10.2013 acțiunea a fost admisă integral.

La 21.01.2015, Ștefan Birău a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău prin care a solicitat casarea hotărârii judecătorești cu atragerea sa în proces în calitate de copârț.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 10.10.2015, cererea de revizuire depusă de Ștefan Birău a fost admisă. În consecință, Ștefan Birău a fost atras în calitate de intervenient accesoriu la examinarea cererii de chemare în judecată înaintată de către Melniciuc Lilia împotriva lui Melniciuc Alexei, Melniciuc Olga, Agenției Municipale de Ipotecă din Chișinău privind constatarea nulității actelor juridice.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 06.07.2016 a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Melniciuc către Alexei Melniciuc,

Olga Melniciuc, Agenția Municipală de Ipotecă din Chișinău despre constatarea nulității actelor juridice, ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

La data de 06.07.2016, Lilia Melniciuc a depus cererea de apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, pronunțarea unei hotărîri noi prin care să fie admise integral cerințele reclamantului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14.09.2016 nu s-a dat curs cererii de apel, fiind acordat termen apelantei, 10 zile din momentul recepționării încheierii, pentru prezentarea apelului motivat și achitarea taxei de stat în sumă de 225 lei.

În ședința instanței de apel, reprezentantul intimatului Ștefan Birău, avocat Vitalie Postolache, a solicitat restituirea apelului pe motiv de înlăturare tardivă a neajunsurilor.

Avocatul apelantei, Valentina Hriplivaia, a solicitat respingerea cererii ca fiind neîntemeiată, reiterând că apelanta a aflat despre încheiere la data de 23.10.2016, astfel s-a încadrat în termenul de 10 zile instituit de instanță.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, a fost restituită cererea de apel apelantei Lilia Melniciuc, din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor stabilite în încheierea instanței de apel din 14.09.2016. S-a obligat Serviciul Fiscal de Stat, prin intermediul Trezoreriei de Stat, să restituie către Lilia Melniciuc, taxa de stat în mărime de 225 lei, restituirea sumei urmând a fi efectuată în termen de cel mult un an de la data emiterii încheierii în cauză.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, menționând că apelanții, fără motive întemeiate, în termenul stabilit de instanță, nu au lichidat neajunsurile indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016.

Considerînd ilegală încheierea în cauză, la 29.12.2016, Lilia Melniciuc a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016 cu restituirea pricinii la etapa judecării apelului în fond.

În motivarea recursului recurentul a invocat ilegalitatea încheierii contestate, menționând că a prezentat apelul motivat la data de 01.11.2016 și a achitat taxa de stat la 28.10.2016, în termen, deoarece a recepționat încheierea din 14.09.2016 prin care nu s-a dat curs cererii sale de apel și i s-a acordat termen de 10 zile din momentul recepției încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor, la data de 23.10.2016, cînd s-a întors de peste hotarele țării unde s-a aflat în perioada 15-22.10.2016.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul întemeiat și pasibil de a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Astfel, Colegiul constată că, apelantul la depunerea apelului împotriva hotărîrii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 06 iulie 2016, nu a prezentat apelul motivat și

nu a achitata taxa de stat, iar instanța de apel prin încheierea din 14.09.2016 nu a dat curs cererii de apel, obligând apelantul să depună cererea de apel motivată și să achite taxa de stat în sumă de 225 lei, în termen de 10 zile de la data recepționării copiei încheieri în cauză. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016, a fost restituită cererea de apel apelantei Lilia Melniciuc, din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor stabilite în încheierea instanței de apel din 14.09.2016. S-a obligat Serviciul Fiscal de Stat, prin intermediul Trezoreriei de Stat, să restituie către Lilia Melniciuc, taxa de stat în mărime de 225 lei, restituirea sumei urmând a fi efectuată în termen de cel mult un an de la data emiterii încheierii în cauză.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră încheierea din 13.12.2016 ilegală, pornind de la următoarele.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La adoptarea încheierii recurate instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 alin. (1) CPC, adică a restituit cererea de apel, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) CPC.

Colegiul atestă că, întru conformarea indicațiilor instanței de apel dispuse prin încheierea din 14.09.2016, apelantul Lilia Melniciuc a depus la 01.11.2016 prin intermediul oficiului poștal cererea de apel motivată iar la data de 28.10.2016 a achitat taxa de stat în sumă de 225 lei (f.d. 167-180 și f.d. 165-166).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea încheierii contestate în coroborare cu materialele pricinii, consideră că Curtea de Apel Chișinău neîntemeiat a ajuns la concluzia restituirii cererii de apel depusă de Lilia Melniciuc, pe motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel expuse în încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 septembrie 2016, din următoarele considerente.

Colegiul remarcă că instanța de apel, dispunând restituirea cererii de apel prin încheierea contestată, s-a axat pe avizele de recepție ce ar confirma recepționarea la data de 18 octombrie 2016 de către apelant și de către reprezentantul acestuia a încheierii instanței de apel din 14 septembrie 2016 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, concluzionând în final că în pofida acestui fapt, a depus apelul motivat la data de 01 noiembrie 2016 și a achitata taxa de stat de 225 lei la data de 28.10.2016, neconformându-se astfel termenului indicat de 10 zile de la momentul recepționării încheierii de a nu da curs.

La caz, Colegiul reiterează prevederile art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, care stipulează oportunitatea acordării apelantului unui termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Colegiul reține că legislația în vigoare nu stabilește un termen expres pentru înlăturarea neajunsurilor, dar se presupune a fi un termen rezonabil și suficient pentru apelant pentru a efectua anumite acțiuni procesuale prealabil desfășurării ședinței de examinare a cererii de apel.

Se reține că deși prevederile art. 369 alin. (1) CPC statuează că în cazul în care apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în

conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, instanța de apel urmează să restituie cererea de apel, la aplicarea prevederilor date urmează să se țină cont că întru evitarea unor situații confuze, la emiterea încheierii de a nu da curs apelului, termenul limită acordat de către instanță pentru înlăturarea neajunsurilor urmează să fie unul rezonabil și să coincidă cu data și ora ședinței de judecată în cadrul căreia să fie constatat dacă au fost sau nu respectate toate condițiile pentru declararea apelului, fapt ignorat de către instanța de apel la emiterea încheierii recurate.

Astfel, instanța de recurs remarcă că, la 01 noiembrie 2016, Lilia Melniciuc, a expediat prin intermediul oficiului poștal apelul motivat împotriva hotărîrii Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 06.07.2016, la 28.10.2016 achitând și taxa de stat în sumă de 225 lei, prin urmare, neajunsurile cererilor de apel fiind lichidate înainte de ședința stabilită pentru 08 noiembrie 2016.

În situația descrisă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că instanța de apel urma să aprecieze importanța normelor procedurale prevăzute de legiuitor care indică expres acțiunile ce urmau a fi îndeplinite de către instanța de judecată pentru o bună și eficientă examinare a cauzei, or, depunerea apelului motivat la data de 01 noiembrie 2016 și achitarea taxei de stat în sumă de 225 lei la 28 octombrie 2016 nu au periclitat și tergiversat examinarea cauzei.

Este de menționat că neajunsurile actului procedural, în speță, cererea de apel și achitarea taxei de stat, pot fi înlăturate până la termenul indicat de instanța de judecată sau cel târziu până la prima ședință de judecată, când instanța și urmează să se expună asupra restituirii cererii de apel.

Sub acest aspect, Colegiul relevă că apelantul s-a conformat prevederilor legale și a prezentat cererea de apel motivată și a achitat taxa de stat până la ședința de judecată din 08 noiembrie 2016.

Astfel, ținând cont de faptul că neajunsurile actului procedural în speță au fost înlăturate până la prima ședință de judecată a instanței de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că pentru evitarea încălcării dreptului recurentului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încheierea de restituire a apelului urmează a fi casată.

Colegiul conchide că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Astfel, ținând cont de faptul că concluzia instanței de apel de a restitui cererea de apel este neîntemeiată, fiind prezente la caz încălcări de procedură ce afectează însăși substanța dreptului părților la un proces echitabil, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, a casa integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016 și a restitui prezenta pricină spre rejudecare în instanța de apel pentru examinarea în fond a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

A admite recursul declarat de Lilia Melniciuc.

A casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2016 emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Lilia Melniciuc împotriva lui Alexei Melniciuc, Olga Melniciuc, Agenția Municipală de Ipotecă din Chișinău, intervenient accesoriu Ștefan Birău, despre constatarea nulității actelor juridice și a remite cauza la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea în fond a cererii de apel depusă de Lilia Melniciuc.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Ala Cobăneanu

Judecători

Ion Druță

Iuliana Oprea